

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslaget har dels til formål at bringe den grønlandske og den danske version af Inatsisartutlovens § 6 i overensstemmelse med hinanden, dels at tydeliggøre bestemmelsens indhold.

I den danske udgave af bestemmelsen anføres, at hvis en persons aktuelle indkomst ændrer sig med 10 procent eller derover, skal der foretages en ny beregning af vedkommendes forventede samlede aktuelle indkomst, mens der i den grønlandske udgave af bestemmelsen står, at beregningen skal foretages allerede, når indkomsten ændrer sig 5 procent.

Med henblik på administration af bestemmelsen har Departementet for Finanser lagt til grund, at der skal ske genberegning af den forventede aktuelle indkomst, når den aktuelle indkomst ændres med 5 procent eller mere.

Bestemmelsen tager sigte på tilfælde, hvor den indkomst, som lå til grund for en afgørelse, ændrer sig væsentligt inden for et indkomstår. Det gælder eksempelvis, når en studerende afslutter sin uddannelse og indtræder i en fast stilling, eller når en lønmodtager opsiger sin stilling med henblik på at gå på pension, eller hvis vedkommende pga. sygdom eller pludselig opstået skade bliver uarbejdsdygtig for en kortere eller længere periode.

Forventes en borgers eller en hustrands aktuelle indkomst den resterende del af indkomståret at ændre sig med den i Inatsisartutloven fastsatte procentsats eller mere, vil myndighederne skulle foretage en genberegning af den forventede aktuelle indkomst. Genberegningen kan både ske på borgerens initiativ og på myndighedernes. En ændring af den aktuelle indkomst kan betyde, at borgerens alderspension, førtidspension, boligsikringsydelse m.v. fremadrettet sænkes eller hæves.

Efter gældende regler er det de forventede ændringer i en persons aktuelle indkomst, som er afgørende for, om der skal ske genberegning af indkomsten. I nogle tilfælde udbetales offentlige ydelser på grundlag af den aktuelle indkomst i hele hustranden. Det gælder eksempelvis boligsikring. Har 1 af medlemmerne af en husstand f.eks. en indkomst på 50.000 kr. og et andet medlem af samme husstand en indtægt på 150.000 kr. vil en stigning eller et fald i den første nævntes indtægter på 2.500 kr. eller mere resultere i, at der skal ske en genberegning af den pågældendes aktuelle indkomst, hvilket igen kan resultere i en ændring

af den ydelse, som husstanden modtager. Indtægterne for den anden person vil skulle ændre sig med 7.500 kr. eller mere, før der efter de gældende regler skal ske en genberegning af vedkommendes aktuelle indkomst. Der synes ikke at være gode grunde til at opretholde denne forskel i sager, hvor ydelserne tildeles på grundlag af husstandsindkomster eller lignende. Dette kan løses ved at ændre bestemmelsen, så der henvises til det indkomstgrundlag, som blev anvendt, da ydelserne blev tildelt.

Med udgangspunkt i rimelige hensyn til både borgernes og myndighedernes interesser foreslås en procentsats på 5 procent. Generelt har hverken borgere eller myndigheder interesse i, at ændringer i de tildelte ydelser sker med for store spring.

2. Hovedpunkter i forslaget

Det foreslås, at der skal foretages en ny beregning af den forventede aktuelle indkomst, hvis den aktuelle indkomst den resterende del af indkomståret forventes at ændre sig med 5 procent eller derover. Beregningen skal foretages, uanset om den aktuelle indkomst forventes at stige eller falde.

Med bestemmelsen ophæves den nuværende forskel mellem den grønlandske og den danske version af bestemmelsen, ligesom det præciseres, at det er den forventede indkomst i den restende del af indkomståret, der sigtes til.

Desuden foreslås, at det er ændringer i det indkomstgrundlag, som blev anvendt, da ydelserne blev tildelt, som kan udløse en genberegning af den aktuelle indkomst. Det er, når den aktuelle indkomst forventes at ændre sig med 5 procent eller mere i forhold til det grundlag, som var gældende, da der senest blev truffet afgørelse om tildeling (beregning) af de pågældende ydelser, at der skal ske en genberegning. På områder, hvor det er en husstands aktuelle indkomst, der er udgangspunktet for tildeling m.v. af ydelser, skal der foretages genberegning, hvis husstandens aktuelle indkomst ændrer sig med 5 procent eller mere. På områder, hvor det er den enkelte persons aktuelle indkomst, der er udgangspunktet for tildeling m.v. af ydelser, skal der foretages genberegning, hvis den pågældende persons aktuelle indkomst ændrer sig med 5 procent eller mere.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I Inatsisartutlov nr. 9 af 1. juni 2017 om en satstilpasningsprocent og om aktuel indkomst foretages følgende ændringer:
§ 6. Forventes en persons aktuelle indkomst at ændre sig med 10 procent eller derover	” § 6. Forventes den aktuelle indkomst at ændre sig med 5 procent eller derover den

beregnes den aktuelle indkomst på baggrund af den forventede samlede aktuelle indkomst.	resterende del af indkomståret målt i forhold til den indkomst, som lå til grund for en afgørelse, beregnes den aktuelle indkomst på baggrund af den forventede indkomst.”
---	--

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget antages at have begrænsede økonomiske konsekvenser for det offentlige, idet eventuelle besparelser antages at opvejes af eventuelle merudgifter.

Forslaget forventes i et mindre omfang at mindske de administrative opgaver for de offentlige myndigheder, idet antallet af genberegninger reduceres, når der overgås til, at genberegningerne kun sker, når der er sket ændringer i den aktuelle indkomst, som lå til grund for en tidligere afgørelse. Eksempelvis vil der ske et fald i genberegninger på områder, hvor afgørelserne er baseret på den aktuelle indkomst i en husstand, og det derfor er husstandens samlede indkomst der skal have ændret sig.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har hverken administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø, natur eller folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

For nogle borgere vil et krav om, at genberegningen først finder sted, når den forventede aktuelle indkomst for en husstand ændrer sig 5 procent eller mere, indebære en økonomisk fordel, idet der først sker genberegning, når husstandens samlede indkomst er steget med 5 procent eller mere. Dette vil mindske de pågældendes risiko for reduktion i deres sociale ydelser.

For andre borgere kan forslaget indebære en økonomisk ulempe, når et fald i deres aktuelle indkomst ikke udløser en genberegning, fordi husstandens samlede aktuelle indkomst ikke er faldet med 5 procent eller mere.

Administrativt forventes forslaget ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 25. september til 2. november 2018 været til høring hos alle departementer i Selvstyret, Grønlands Erhverv, SIK og NUSUKA samt hos de 5 kommuner.

Forslaget har endvidere været offentliggjort på www.naalakkersuisut.gl, under høringsportalen i samme periode.

Der var ved udløbet af høringsfristen modtaget hørings svar fra Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet (IIAN), Grønlands Erhverv, SIK, Departementet for Erhverv og Energi, Departementet for Råstoffer, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender, Departementet for Sundhed og Forskning og Departementet for Boliger og Infrastruktur.

Modtagne bemærkninger er nedenfor anført med almindelig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med *kursiv*.

IIAN anfører, at kommunerne har store vanskeligheder med at følge med den meget store sagsbyrde forbundet med overgangen til aktuel indkomst.

Det synes relevant at hæfte sig ved, at kommunerne ikke har kommenteret dette forhold. Ud over at have resulteret i besparelser på de sociale udgifter har de nye regler medført, at de sociale ydelser ikke længere bliver udbetalt på grundlag af en skattepligtig indkomst, der var op mod 2 år gammel. De samlede fordele ved de nye regler synes således at overstige en mulig øget arbejdsbyrde for kommunerne.

IIAN foreslår, at formuleringen ”den resterende del af indkomståret” udgår, idet et sådant skøn bør foretages sammen med borgerne.

Beregning af den aktuelle indkomst er automatiseret. Med udgangspunkt i de seneste 12 måneders indkomst skønner IT-systemet den forventede indkomst de resterende måneder af indkomståret. Det er således forventningerne til de fremtidige indkomstforhold, som er afgørende for tildeling af de sociale ydelser. Såvel en borger som en myndighed kan i den konkrete sag stille spørgsmålstejn ved det automatiserede skøn, og finder myndighederne evt. efter en henvendelse fra borgeren, begrundet anledning til at betvivle et automatiseret skøn, kan myndigheden erstatte dette med myndighedens eget skøn.

Der er 2 årsager til at se fremad frem for bagud. For det første er det mere relevant at tildele sociale ydelser på baggrund af forventningerne til borgernes indkomstforhold. Herved vil ydelserne med større sandsynlighed afspejle borgerens faktiske indkomst på det tidspunkt, borgeren modtager sin indkomst. For det andet vil IIANs forslag give anledning til mange sager om ændringer til tidligere udbetalte sociale ydelser, når indkomstforholdene afviger positivt eller negativt fra, hvad der er lagt til grund for udbetaling af ydelserne.

IIAN indstiller, at det i teksten præciseres, fra hvilket udgangspunkt den aktuelle indkomst skal ændre sig.

Forslaget er indarbejdet.

IIAN foreslår, at reglerne om genberegning af den aktuelle indkomst ændres, så der tages udgangspunkt i det beregningsgrundlag, som en social ydelse er tildelt på. Det vil gøre reglerne nemmere, såfremt genberegninger i tilfælde, hvor der f.eks. er tale om husstande, sker på baggrund af indkomstændringer i det samlede beregningsgrundlag og ikke en delmængde.

Forslaget er indarbejdet. I forlængelse heraf foreslås, at der skal ske genberegning, når den aktuelle indkomst ændrer sig 5 pct. og ikke 10 pct., som der var lagt op til i det forslag, som blev sendt i høring. Hvis grænsen sættes til 10 pct., vil indkomsten eksempelvis skulle ændre sig med 25.000 kr. eller mere i positiv eller negativ retning i husstande med en samlet aktuel indkomst på 250.000 kr., før der sker genberegning. Med så store ændringer i indkomsten, vil der også ske store ændringer i de sociale ydelser som modtages. I en situation med negativ indkomstudvikling kan det være svært for en husstand at skulle tåle en nedgang på op til 24,999 kr. før, der sker genberegning af indkomsten. I en situation med positiv indkomstudvikling kan det synes uhensigtsmæssigt at udbetale ydelser på et niveau, som ligger noget over det, som husstanden er berettiget til efter de almindelige regler. Med en grænse på 5 pct. bliver der i højere grad taget hensyn til disse forhold.

IIAN foreslår, at lovtæksten formuleres anderledes, og ”forventet” udgår.

Der henvises til kommentarerne ovenfor vedrørende formuleringen ”den resterende del af indkomståret”.

Det er ikke helt klart for IIAN hvad ”samlet” henviser til.

”Samlet” er udgået af forslaget som overflødig.

IIAN indstiller, at det overvejes at gøre noget ved det forhold, at en borger, der modtager flere forskellige ydelser, kan stå i en situation, hvor de forskellige ydelser beregnes på baggrund af forskellige aktuelle indkomster på trods af, at det er de samme personers indkomster, der indgår i beregningsgrundlaget. IIAN omtaler et muligt løsningsforslag, hvis fordele og ulemper IIAN finder skal overvejes.

Det er rigtigt, at hvis en borger har søgt om at modtage flere sociale ydelser på forskellige tidspunkter, taksterne på de sociale ydelser, vedkommende modtager, ændres på forskellige tidspunkter m.v. kan der være tilfælde, hvor de forskellige sociale ydelser beregnes på baggrund af forskellige aktuelle indkomster. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om, hvor ofte dette forekommer, og om der er tilfælde, som giver anledning til urimelig eller uhensigtsmæssig behandling af borgerne. Det vil være relevant at inddrage de problemstillinger, IIAN har påpeget, i en tværdepartemental arbejdsgruppe, som er nedsat til at se på øget selvforsørgelse. Arbejdsgruppen vil, såfremt det konstateres, at der er tale om en

problemstilling, som berører borgerne negativt, bl.a. kunne overveje fordele og ulemper ved forskellige løsningsmodeller.

Øvrige høringsspartter havde ingen bemærkninger til forslaget.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til nr. 1 (§6)

I nogle tilfælde ændrer en persons indkomstforhold sig væsentligt i løbet af kort tid. Det gælder eksempelvis, når en studerende afslutter sin uddannelse og indtræder i en fast stilling, eller når en lønmodtager opsiger sin stilling med henblik på at gå på pension, eller hvis vedkommende pga. sygdom eller pludselig opstået skade bliver uarbejdsdygtig for en kortere eller længere periode.

Bestemmelsen pålægger det offentlige at foretage en ny beregning af den aktuelle indkomst i tilfælde, hvor den aktuelle indkomst forventes at ændre sig med 5 procent eller mere. Ved beregningen skal der foretages sammenligning mellem den aktuelle indkomst, som lå til grund i forbindelse med en afgørelse og den forventede aktuelle indkomst for resten af indkomståret.

På områder, hvor det er en husstands aktuelle indkomst, der er udgangspunktet for tildeling m.v. af ydelser, skal der foretages genberegning, hvis husstandens aktuelle indkomst ændrer sig med 5 procent eller mere. På områder, hvor det er den enkelte persons aktuelle indkomst, der er udgangspunktet for tildeling m.v. af ydelser, skal der foretages genberegning, hvis den pågældende persons aktuelle indkomst ændre sig med 5 procent eller mere.

Myndighederne vil ofte ikke kunne forudse, om 1 måneds eller 2 måneders udsving i en persons indkomstforhold er udtryk for en længerevarende ændring af den pågældendes økonomiske forhold. Myndighederne vil således kun skulle genberegne en persons aktuelle indkomst, når myndigheden har en begrundet formodning om, at der er tale om en længerevarende ændring, eller hvis personen henvender sig til en myndighed med oplysninger som viser, at vedkommendes aktuelle indkomst vil ændre sig 5 procent eller mere.

Foretages en ny beregning af en persons aktuelle indkomst, vil denne blive lagt til grund for udbetaling af tilskud, sociale ydelse eller fastsættelse af takster.